

Krav derom. Men alle vil vist indrømme, at det Arbejde, som er gjort rundt omkring paa Højskolerne og Landbrugsskolerne, er et godt og samfundsnyttigt Arbejde, og der er vist ingen, der vil benægte, at det har haft stor Indflydelse baade paa aandelige og materielle Omraader. Hvis man nu vil spørge, hvad der har gjort, at disse Skoler har haft saa stor Betydning, skyldes det selvfølgelig først og fremmest de Kvinder og Mænd, der har taget denne Gerning op og viet deres Kræfter dertil. I økonomisk Henseende har det ikke været nogen glimrende Forretning at være Højskoleforstander eller Højskolelærer, men det, som jeg tror har haft den allerstørste Betydning for disse Skoler, er, at de er dannede paa et fuldstændig frit Grundlag uden nogen som helst Indblanding fra Statens eller andre Magters Side. Paa Skoleomraadet tror jeg ogsaa, det er det heldigste, at Staten griber saa lidt ind som muligt. Det kan tidt virke forstyrrende, hvis Staten vil organisere eller mekanisere Forholdene paa Skolerne. Jeg vilde nødig, at vi skulde faa vore Skoler lavet saadan, at det blev mekaniske Værksteder, hvor alting gik efter en Snor, og hvor der stiledes efter bestemte Eksaminer. Højskolerne har som bekendt ikke stilet mod nogen Eksamen, men er i Ordets bedste Forstand frie Skoler.

Der har i det andet høje Ting været fremført forskellige Ønsker med Hensyn til den fremtidige Ordning, saaledes om at faa forskellige Skemaer for By og for Land, men jeg vil henstille til den højtærede Minister at forhandle med Amtsskoleraadene om, hvorledes Forholdene skal være. Det vil vist ikke være saa overmaade heldigt, hvis der var forskellige Skemaer for By og for Land. — Der har i det andet høje Ting ogsaa været fremsat Ønsker om flere Ansøgningsfrister. For Øjeblikket er det saaledes, at de, der søger om Understøttelse til Vinterskolerne, skal indsende Ansøgninger inden den 1. Maj, og de, der søger til Sommer-skolerne, inden den 1. November. Det kan ganske vist siges, at det er en lang Tid forud, de unge skal tage Bestemmelse om, hvorvidt de vil paa Højskole, men paa den anden Side maa der ogsaa være en vis Frist, efter at de har faaet at vide, at der er tildelt dem Understøttelse, for at de i god Tid kan sige den Plads op, de muligvis staar i. Men alle disse Spørgsmaal, der er rejste i Folketinget, er henviste til Ministerens Forhandlinger med de forskellige Skoleraad.

Med disse faa Bemærkninger skal jeg anbefale Lovforslaget til velvillig og hurtig Behandling her i Tinget.

Oluf Jensen: Jeg kan ogsaa paa mit Partis Vegne anbefale dette Lovforslag til uforandret Vedtagelse. Det er kun en rimelig og billig Forhøjelse, der her er foreslaaet, fra 20 til 35 Kr. i maanedlig Understøttelse. Det er næsten forbavsende at se, hvad Højskolerne kan levere for disse Penge, baade Undervisning, Kost og Logi for 65 Kr. om Maaneden for Folkehøjskoler og 75 Kr. for Landbrugsskoler. Tidligere var dette Beløb 40 Kr., hvoraf der ydedes 20 Kr. i Tilskud. Nu er det, som sagt, 65 og 75, hvoraf man yder Halvdelen af Gennemsnittet 70 Kr., 35 Kr., som Tilskud. Jeg skal altsaa anbefale Lovforslaget, men jeg vil gerne have Lov til at gøre et Par korte Bemærkninger til de Udtalelser, der er fremkommet til Betænkningen i Folketinget. Navnlig vil jeg gerne henstille, at man paa et enkelt Punkt gaar varsomt til Værks. Der er faldet en Udtalelse om, at der skulde mere bestemte Regler til for Uddeling af Understøttelserne. Jeg synes ikke, at man her skal binde Skoleraadene; de bør være lige saa frit stillede, som de har været hidtil. Jeg tror, at det er gaaet godt, og jeg tror ikke, man kan rejse Anker mod Skoleraadene for den Maade, hvorpaa de har uddelt Understøttelserne. Jeg tror, at man skal stille Skoleraadene ligesom ethvert Kommunalraad — hvad Skoleraadene ogsaa paa en Maade er — frit og ikke give bindende Regler for Uddelingen. Jeg kan derfor ikke tiltræde de Udtalelser, der er faldet i Folketinget, om mere bestemte Regler i saa Henseende.

Med Hensyn til andre Punkter, der er fremdragne dernede, nemlig Ændringer i Ansøgningsskemaerne, tror jeg heller ikke, at der er kommet berettigede Anker frem om dette Punkt, men det er jo et Spørgsmaal, som Ministeren har Lov til at tage under Overvejelse. Jeg vil dog meget henstille, at man, forinden der sker nogen Forandring deri — det forudsætter jeg ogsaa er Ministerens Mening — hører de forskellige Skoleraad, om de maatte ønske Ændringer i Ansøgningsskemaerne og ørlige Skemaer for By og for Land og for København, idet jeg mener, at det er de paagældende Autoriteter, der bedst kan udtale sig om disse Spørgsmaal.

En Ting, som jeg hilser med Glæde, er Ministerens Udtalelser om, at der af dette Beløb paa 620 000 Kr., der nu stilles til Raadighed, vil blive noget tilovers til at tilfredsstille de Ansøgere, der ikke er blevet tilfredsstillet i første Omgang ved Skoleraadenes Uddeling. Det er, som den ærede foregaaende Taler sagde, et meget